גינאי הנהר — פדיון שבויים

דף עבודה בעקבות רבי פנחס בן יאיר

שם: _____ כיתה: _____

המעשה — הסיפור המלא

פְּתִיחָה: זְעָקָה מִתּוֹךְ הַבּוֹר

יְלָדִים, עִצְמוּ אֶת הָעֵינַיִם לָרֶגַע וְנַסּוּ לְדַמְיֵן מָקוֹם חָשׁוּךְ מְאֹד. אָנוּ מַרְגִּישִׁים קֹר שֶׁחוֹדֵר לָעֲצָמוֹת, וְרֵיחַ שֶׁל טְחָב וַאֲדָמָה רְטֻבָּה עוֹלֶה בָּאַפַּיִם. זֶהוּ בּוֹר הַכֶּלֶא הַנּוֹרָא שֶׁל הַשּׁוֹדְדִים. בְּתוֹכוֹ, קְשׁוּרִים בְּשַׁרְשְׁרָאוֹת בַּרְזֶל כְּבֵדוֹת שֶׁמְּצַלְצְלוֹת בְּכָל תְּנוּעָה קַלָּה, יוֹשְׁבִים כַּמָּה יְהוּדִים עֲנִיִּים שֶׁנִּלְקְחוּ בַּשֶּׁבִי. הַלֵּב שֶׁלָּהֶם בּוֹכֶה, וְהֵם מִתְפַּלְּלִים לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: ״אַבָּא, הוֹשִׁיעָה נָא! מִי יִפְדֶּה אוֹתָנוּ?״.

בְּאוֹתָהּ שָׁעָה מַמָּשׁ, בְּמֶרְחָק גָּדוֹל מִשָּׁם, פָּסַע עַל שְׁבִיל הֶעָפָר צַדִּיק יְסוֹד עוֹלָם. הָיָה זֶה רַבִּי פִּינְחָס בֶּן יָאִיר , חֲתָנוֹ הַגָּדוֹל שֶׁל רַבִּי שִׁמְעוֹן בַּר יוֹחַאי. פָּנָיו שֶׁל רַבִּי פִּינְחָס הָיוּ מְאִירוֹת כְּמַלְאַךְ ה׳, וְלוֹ בִּטָּחוֹן עָצוּם בַּבּוֹרֵא. בְּיָדוֹ אָחַז שַׁקִּיק עִם מַטְבְּעוֹת כֶּסֶף. אֵלּוּ הָיוּ ״דְּמֵי הַפִּדְיוֹן״ – הַכֶּסֶף שֶׁהוּא אָסַף בְּמִסְירוּת כְּדֵי לְשַׁחְרֵר אֶת אוֹתָם יְהוּדִים מְשֻׁבְיָם. מִצְוַת ״פִּדְיוֹן שְׁבוּיִים״ הִיא אַחַת הַמִּצְוֹוֹת הַגְּדוֹלוֹת בַּתּוֹרָה, וְרַבִּי פִּינְחָס מְהֵר כְּדֵי לְהַצִּיל אֶת חַיֵּיהֶם פְּשׁוּטוֹ כְּמַשְׁמָעוֹ.

הַנָּהָר הַחוֹסֵם אֶת הַדֶּרֶךְ

הַדֶּרֶךְ לְאוֹתוֹ כֶּלֶא מְרֻחָק הָיְתָה רְצוּפָה קְשָׁיִים, אַךְ כְּשֶׁהִגִּיעַ רַבִּי פִּינְחָס אֶל פַּאֲתֵי עֵמֶק עָמֹק, הוּא נֶעֱצַר. תָּאֲרוּ לָכֶם רַעַשׁ שֶׁל שְׁאִיגָה אַדִּירָה – ״שששוווו!״ מַיִם רַבִּים קוֹצְפִים וְשׁוֹצְפִים, מַכִּים בַּסְּלָעִים מִכָּל עֵבֶר. זֶה הָיָה נְהַר גִּינַאי . בְּיָמִים רְגִילִים אֶפְשָׁר הָיָה לַחֲצוֹת אוֹתוֹ בְּקַלּוּת, אַךְ עַכְשָׁו, לְאַחַר גְּשָׁמִים רַבִּים, הַנָּהָר עָלָה עַל גְּדוֹתָיו. מֵי גַּלִּים כַּבִּירִים סָחֲפוּ אִתָּם עֲנָפִים וּבֹץ. אִי אֶפְשָׁר הָיָה לַעֲבֹר בְּלִי לִטְבֹּעַ חָלִילָה! גֶּשֶׁר – לֹא הָיָה. סִירָה – גַּם כֵּן לֹא הָיְתָה בַּנְּמָצָא.

אָדָם רָגִיל הָיָה אָמַר: ״רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, רָצִיתִי לְקַיֵּם מִצְוָה, אֲבָל הַטֶּבַע עָצַר אוֹתִי. אֲנִי אָנוּס. אֶחְזֹר הַבַּיְתָה״. אֲבָל רַבִּי פִּינְחָס? בְּשָׁבִיל לְהַצִּיל נְפָשׁוֹת שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל, לֹא מְוַתְּרִים כָּל כָּךְ מַהֵר!

הוּא נֶעֱמַד עַל הַשָּׂפָה הַבַּצִּית שֶׁל הַנָּהָר, הִבִּיט יָשָׁר אֶל עֵבֶר הַמַּיִם הַגּוֹעֲשִׁים, וְאָמַר בְּקוֹל שָׁקֵט אַךְ תַּקִּיף וְסַמְכוּתִי:

״גִּינַאי הַנָּהָר! חֲלֹק לִי אֶת מֵימֶיךָ (פְּתַח לִי שְׁבִיל) וְאֶעֱבֹר בְּךָ!״.

הַוִּכּוּחַ מִתַּחַת לַגַּלִּים

יְלָדִים, וְכִי מַיִם יְכוֹלִים לַעֲנוֹת? הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, שֶׁמַּשְׁגִּיחַ עַל הַכֹּל, נָתַן בְּרֶגַע זֶה קוֹל לְשַׂר הַמְּמֻנֶּה עַל הַנָּהָר בַּשָּׁמַיִם. רַעַשׁ הַמַּיִם כְּאִלּוּ יָצַר מִלִּים:

״רַבִּי פִּינְחָס,״ אָמַר הַנָּהָר דֶּרֶךְ גַּלָּיו הַנִּשְׁבָּרִים, ״אַתָּה הָלוֹךְ לַעֲשׂוֹת רְצוֹן קוֹנְךָ – כְּדֵי לְפְדּוֹת שְׁבוּיִים. אֲבָל גַּם אֲנִי הוֹלֵךְ לַעֲשׂוֹת רְצוֹן קוֹנִי – כִּי ה׳ צִוָּה עָלַי לִזְרֹם לַיָּם! אֶלָּא שֶׁאַתָּה, סָפֵק תַּצְלִיחַ לַעֲשׂוֹת מִצְוָה זוֹ וְסָפֵק לֹא (אוּלַי הַשּׁוֹבִים לֹא יַסְכִּימוּ לְקַבֵּל אֶת הַכֶּסֶף), וְאִלּוּ אֲנִי וַדַּאי שֶׁאֲנִי עוֹשֶׂה רְצוֹן בּוֹרְאִי עַכְשָׁו כְּשֶׁאֲנִי זוֹרֵם. עַל כֵּן, אֵיננִי צָרִיךְ לְהִבָּקַע מִפָּנֶיךָ!״.

וְהַנָּהָר הִמְשִׁיךְ לִשְׁעֹג.

הַאִם רַבִּי פִּינְחָס נִרְתַּע? לֹא. כִּי הוּא יָדַע סוֹד גָּדוֹל: הַתּוֹרָה גְּדוֹלָה מֵהַטֶּבַע. יְהוּדִי שֶׁמּוֹסֵר נֶפֶשׁ עַל מִצְוָה, מוֹשֵׁל עַל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ. רַבִּי פִּינְחָס הֵרִים אֶת מַטֵּהוּ וְקָרָא בְּקוֹל שֶׁחָתַךְ אֶת שְׁאוֹן הַגַּלִּים:

״אִם אֵי אַתָּה חוֹלֵךְ לִי מֵימֶיךָ – אֲנִי גּוֹזֵר עָלֶיךָ שֶׁלֹּא יַעַבְרוּ בְּךָ מַיִם לְעוֹלָם וָעֶד!״.

בְּרֶגַע אֶחָד, קָרָה דָּבָר נִפְלָא. קוֹל סְעָרַת הַמַּיִם הָפַךְ לִדְמָמָה. שְׁשְׁשְׁ...

הַמַּיִם הַגּוֹעֲשִׁים נֶעֶצְרוּ. הֵם נֶעֶמְדוּ כְּמוֹ שְׁנֵי קִירוֹת שְׁקוּפִים שֶׁל אֶבֶן סַפִּיר, הַבֹּץ שֶׁעַל הַקַּרְקָעִית הִתְיַבֵּשׁ, וּשְׁבִיל רָחָב וְנוֹחַ נִפְתַּח בְּלֵב נְהַר הַגִּינַאי! מַמָּשׁ כְּמוֹ קְרִיעַת יַם סוּף!

רַבִּי פִּינְחָס בֶּן יָאִיר הִתְקַדֵּם לְתוֹךְ הַנָּהָר בְּלֵב בּוֹטֵחַ.

הָעַיִן שֶׁלֹּא פִּסְפְּסָה אַף אֶחָד

עַכְשָׁו, יְלָדִים, שִׁימוּ לֵב טוֹב לְמָה שֶׁקָּרָה. רַבִּי פִּינְחָס כְּבָר הָיָה יָכוֹל לָרוּץ לַמַּטָּרָה שֶׁלּוֹ. אֲבָל בְּדִיּוּק אָז, הוּא שָׁמַע קוֹל אֲנָחָה מֵאָחוֹר.

הוּא הִסְתּוֹבֵב, וְרָאָה עַל שְׂפַת הַנָּהָר אִישׁ יְהוּדִי פָּשׁוּט וְעָנִי. הָאִישׁ הַזֶּה לֹא הָלַךְ לַעֲשׂוֹת פְּדְיוֹן שְׁבוּיִים אוֹ דָּבָר גָּדוֹל שֶׁכָּזֶה. הוּא פָּשׁוּט סָחַב עַל כְּתֵפָיו הַכּוֹאֲבוֹת שַׂק גָּדוֹל שֶׁל חִטִּים. ״אֲנִי חַיָּב לְהַגִּיעַ לַטַּחֲנָה,״ מִלְמֵל הַיְּהוּדִי בְּעָצֵב, ״כְּדֵי לִטְחֹן אֶת הַחִטִּים הָאֵלֶּה כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה לִי קֶמַח לֶאֱפוֹת מַצּוֹת לְחַג הַפֶּסַח. אֲבָל אֵיךְ אֶעֱבֹר? הַמַּיִם בְּוַדַּאי יַחְזְרוּ מִיָּד כְּשֶׁהַצַּדִּיק יַעֲבֹר, וַאֲנִי אֶטְבַּע!״.

רַבִּי פִּינְחָס רָאָה אֶת הַדְּאָגָה בְּעֵינָיו שֶׁל הַיְּהוּדִי. הוּא יָכוֹל הָיָה לַחְשֹׁב: ״אֲנִי עָסוּק עַכְשָׁו בַּדְּבָרִים שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל! אֵין לִי זְמַן לְשַׂק חִטִּים!״. אַךְ לֹא! אָמַר הַצַּדִּיק לַנָּהָר: ״חֲלֹק לְךָ מֵימֶיךָ גַּם לַיְּהוּדִי הַזֶּה שֶׁנּוֹשֵׂא חִטִּים לְמַצּוֹת מִצְוָה, כִּי גַּם הוּא עוֹשֶׂה רְצוֹן ה׳!״. וְהַמַּיִם הִמְשִׁיכוּ לַעֲמֹד כַּחוֹמָה, עַד שֶׁהַיְּהוּדִי הַפָּשׁוּט חָצָה אֶת הַנָּהָר בְּשָׁלוֹם עִם הַשַּׂק שֶׁלּוֹ.

וְאָז... רַבִּי פִּינְחָס רָאָה מַשֶּׁהוּ נוֹסָף. מֵאָחוֹרָיו, נִשְׁאַר בּוֹדֵד עוֹד אָדָם אֶחָד. זֶה אֲפִלּוּ לֹא הָיָה אִישׁ יְהוּדִי, אֶלָּא סוֹחֵר עָכְרִי עֲרָבִי (טַיְיעָא) שֶׁהִתְלַוָּה לְרַבִּי פִּינְחָס בַּדֶּרֶךְ כְּדֵי לִשְׁמֹר עַל עַצְמוֹ מִסַּכָּנוֹת הַדְּרָכִים. הַנָּכְרִי הַזֶּה רָעַד מִפַּחַד עַל הַגָּדָה הַשֶּׁנִיָּה.

חָשַׁב רַבִּי פִּינְחָס הַקָּדוֹשׁ: ״אִם אֶעֱזֹב אוֹתוֹ שָׁם לְבַדּוֹ, הוּא יִרְגִּישׁ שֶׁזִּלְזַלְתִּי בּוֹ. מָה יֹאמְרוּ הַבְּרִיּוֹת? 'כָּךְ יְהוּדִים עָשׂוּ לְבֶן הַלְוָיָה שֶׁלָּהֶם? הִשְׁאִירוּ אוֹתוֹ מֵאָחוֹר וְדָאֲגוּ רַק לְעַצְמָם?'. זֶה עָלוּל חָלִילָה לְגָרֹם לְחִלּוּל ה׳!״.

בְּלִי לְהַסֵּס, פָּנָה הַצַּדִּיק אֶל הַנָּהָר בַּפַּעַם הַשְּׁלִישִׁית: ״חֲלֹק עַצְמְךָ גַּם לַנָּכְרִי הַזֶּה! שֶׁלֹּא יֹאמַר – 'כָּךְ יְהוּדִים מְבַזִּים אֶת מִי שֶׁמִּתְלַוֶּה אֲלֵיהֶם'!״.

וְשׁוּב, הַמַּיִם הָעַזִּים מָשְׁעוּ בְּקִפְיאָתָם, וְהַסּוֹחֵר הַזָּר חָצָה אֶת הַנָּהָר בְּשָׁלוֹם.

רַק אַחֲרֵי שֶׁכֻּלָּם הָיוּ בְּטוּחִים מֵעֵבֶר לַנָּהָר, רַק אָז הִרְשָׁה רַבִּי פִּינְחָס לַנָּהָר לַחְזֹר וְלִזְרֹם. בְּקוֹל שְׁאָגָה חָזְרוּ הַמַּיִם לִגְעֹשׁ, וְהַצַּדִּיק מִהֵר עִם כַּסְפּוֹ לַבּוֹר, שִׁלֵּם אֶת הַכֹּפֶר, וְהוֹצִיא אֶת הַיְּהוּדִים הַקְּדוֹשִׁים לְאוֹר וּלְחֵרוּת.

וּמָה אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ כְּשֶׁשָּׁמְעוּ עַל כָּךְ? הָאֲמוֹרָא הַגָּדוֹל, רַב יוֹסֵף, שָׁמַע מָה שֶׁקָּרָה וְאָמַר בְּהִתְפַּעֲלוּת: ״כַּמָּה גָּדוֹל אָדָם זֶה מִמּשֶׁה רַבֵּנוּ! שֶׁלְּמֹשֶׁה רַבֵּנוּ נִקְרַע הַיָּם פַּעַם אַחַת, וּלְרַבִּי פִּינְחָס... שָׁלוֹשׁ פְּעָמִים בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם!״.

מקורות: תלמוד בבלי, מסכת חולין, דף ז׳ עמוד א׳: ״רבי פנחס בן יאיר הוה קאזיל לפדיון שבויים, פגע ביה בגינאי נהרא... אמר ליה: חלוק לי מימיך ואעבור בך... אמר ליה: אם אי אתה חולק, גוזרני עליך שלא יעברו בך מים לעולם... חלק להוא גברא דהוה דרי חיטי לפסחא... חלק להוא טייעא דהוה לוה בהדייהו...״ תלמוד ירושלמי, מסכת דמאי, פרק א׳ הלכה ג׳: מובא הסיפור בגרסה דומה, שמדגישה גם היא את קריעת הנהר ומדרגתו הרוחנית העליונה. מדרש דברים רבה, פרשה ג׳: אזכור מופתיו של ר׳ פנחס ושמירתו המוחלטת על ממון וחפצי אחרים. (כפי שצוין במקורות: ספר האגדה רפ״ג).

1. שאלות ידע מתוך הסיפור

א. בתחילת הסיפור נאמר: "יְלָדִים, עִצְמוּ אֶת עֵינַיִם לְרֶגַע וְנַסּוּ לְדַמְיֵן מָקוֹם חָשׁוּךְ מְאֹד." — מה קרה מיד לאחר מכן?

ב. מדוע התרחש הדבר המתואר במשפט: "מִצְוַת "פִּדְיוֹן שְׁבוּיִים" הִיא אַחַת הַמִּצְווֹת הַגְּדוֹלוֹת בַּתּוֹרָה, וְרַבִּי פִּינְחָס מֵהֵר כְּדֵי לְהַצִּיל אֶת חַיֵּיהֶם פְּשׁוּטוֹ..."?

ג. כיצד הגיב רבי פנחס בן יאיר למצב המתואר: "הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, שֶׁמַּשְׁגִּיחַ עַל הַכֹּל, נָתַן בְּרֶגַע זֶה קוֹל לְשַׂר הַמְּמֻנֶּה עַל הַנָּהָר בַּשָּׁמַיִם."?

ד. מה השתנה בין "רַבִּי פִּינְחָס בֶּן יָאִיר הִתְקַדֵּם לְתוֹךְ הַנָּהָר בְּלֵב בּוֹטֵחַ." לבין "רַבִּי פִּינְחָס רָאָה אֶת הַדְּאָגָה בְּעֵינָיו שֶׁל הַיְּהוּדִי."?

ה. כיצד הגיע הסיפור אל האירוע: "וְשׁוּב, הַמַּיִם הָעַזִּים מָשְׁעוּ בְּקִפְיאָתָם, וְהַסּוֹחֵר הַזָּר חָצָה אֶת הַנָּהָר בְּשָׁלוֹם."?

2. השלימו פרטים מדויקים מן הסיפור

א. יְלָדִים, עִצְמוּ אֶת הָעֵינַיִם לְרֶגַע וְנַסּוּ לְדַמְיֵן מָקוֹם חָשׁוּךְ _____.

ב. בְּאוֹתָהּ שָׁעָה מַמָּשׁ, בְּמֶרְחָק גָּדוֹל מִשָּׁם, פָּסַע עַל שְׁבִיל הֶעָפָר צַדִּיק יְסוֹד _____.

ג. מִצְוַת "פִּדְיוֹן שְׁבוּיִים" הִיא אַחַת הַמִּצְוֹות הַגְּדוֹלוֹת בַּתּוֹרָה, וְרַבִּי פִּינְחָס מִהֵר כְּדֵי לְהַצִּיל אֶת חַיֵּיהֶם פְּשׁוּטוֹ _____.

ד. אָדָם רָגִיל הָיָה אָמַר: "רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, רָצִיתִי לְקַיֵּם מִצְוָה, אֲבָל הַטֶּבַע עָצַר _____.

ה. הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, שֶׁמַּשְׁגִּיחַ עַל הַכֹּל, נָתַן בְּרֶגַע זֶה קוֹל לְשַׂר הַמְּמֻנֶּה עַל הַנָּהָר _____.

נכון או לא נכון — על פי פרטי הסיפור

משפט מן המעשה או שינוי שלו	נכון	לא נכון	תקנו או הביאו הוכחה
בְּאוֹתָהּ שָׁעָה מַמָּשׁ, בְּמֶרְחָק גָּדוֹל מִשָּׁם, פָּסַע עַל שְׁבִיל הֶעָפָר צַדִּיק יְסוֹד עוֹלָם.	☐	☐	
בסיפור לא התרחש הדבר הבא: אָדָם רָגִיל הָיָה אָמַר: "רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, רָצִיתִי לְקַיֵּם מִצְוָה, אֲבָל הַטֶּבַע עָצַר אוֹתִי.	☐	☐	
כִּי הוּא יָדַע סוֹד גָּדוֹל: הַתּוֹרָה גְּדוֹלָה מֵהַטֶּבַע.	☐	☐	
בסיפור לא התרחש הדבר הבא: הָאִישׁ הַזֶּה לֹא הָלַךְ לַעֲשׂוֹת פִּדְיוֹן שְׁבוּיִים אוֹ דָּבָר גָּדוֹל שֶׁכָּזֶה.	☐	☐	
זֶה אֲפִלּוּ לֹא הָיָה אִישׁ יְהוּדִי, אֶלָּא סוֹחֵר נָכְרִי עֲרָבִי (טַיְיעָא) שֶׁהִתְלַוָּה לְרַבִּי פִּינְחָס בַּדֶּרֶךְ כְּדֵי לִשְׁמֹר עַל עַצְמוֹ מִסַּכָּנוֹת הַדְּרָכִים.	☐	☐	

3. מה היה ראשון?

סיפור 58 • רבי פנחס בן יאיר • גינאי הנהר — פדיון שבויים

כתבו ליד כל אירוע מספר מ־1 עד 5 לפי סדר התרחשותו בסיפור.

□ רַבִּי פִּינְחָס הֵרִים אֶת מַטֵּהוּ וְקָרָא בְּקוֹל שֶׁחָתַךְ אֶת שְׁאוֹן הַגַּלִּים:

□ יְלָדִים, עִצְּמוּ אֶת הָעֵינַיִם לְרֶגַע וְנַסּוּ לְדַמְיֵן מָקוֹם חָשׁוּךְ מְאֹד.

□ שֻׁלְמִּשָׁה רַבְּנוּ נִקְרַע הַיָּם פַּעַם אַחַת, וּלְרַבִּי פִּינְחָס...

□ בְּיָמִים רְגִילִים אֶפְשָׁר הָיָה לַחֲצוֹת אוֹתוֹ בְּקַלּוּת, אַךְ עַכְשָׁו, לְאַחַר גְּשָׁמִים רַבִּים, הַנָּהָר עָלָה עַל גְּדוֹתָיו.

□ הוּא יָכוֹל הָיָה לַחְשֹׁב: "אֲנִי עָסוּק עַכְשָׁו בַּדְּבָרִים שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל!

לפני ואחרי

מה קרה לפני: "רַבִּי פִּינְחָס הֵרִים אֶת מַטֵּהוּ וְקָרָא בְּקוֹל שֶׁחָתַךְ אֶת שְׁאוֹן הַגַּלִּים:"?

מה קרה אחרי: "הוּא יָכוֹל הָיָה לַחְשֹׁב: "אֲנִי עָסוּק עַכְשָׁו בַּדְּבָרִים שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל!"?

סיבה ותוצאה מתוך המעשה

האירוע הנתון	מה גרם לו?	מה הייתה תוצאתו?
אָדָם רָגִיל הָיָה אָמַר: "רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, רָצִיתִי לְקַיֵּם מִצְוָה, אֲבָל הַטֶּבַע עָצַר אוֹתִי.		
הָאִישׁ הַזֶּה לֹא הָלַךְ לַעֲשׂוֹת פִּדְיוֹן שְׁבוּיִים אוֹ דָּבָר גָּדוֹל שֶׁכָּזֶה.		

4. הבנה והעמקה

המסר העולה מן הסיפור: המידה הטובה והדרך לעבודת השם העולות מן המעשה

א. מה מלמד המעשה "גינאי הנהר — פדיון שבויים" על רבי פנחס בן יאיר? הביאו שתי ראיות מדויקות מן הסיפור.

ב. הסבירו במילים שלכם את המשפט: "כִּי הוּא יָדַע סוֹד גָּדוֹל: הַתּוֹרָה גְּדוֹלָה מֵהַטֶּבַע."

ג. אילו רבי פנחס בן יאיר לא היה פועל כפי שמתואר ב־"רַבִּי פִּינְחָס רָאָה אֶת הַדְּאָגָה בְּעֵינָיו שֶׁל הַיְּהוּדִי." — כיצד היה הסיפור עשוי להסתיים?

ד. כיצד האירוע "וְשׁוּב, הַמַּיִם הָעַזִּים מָשְׁעוּ בְּקִפְּיאָתָם, וְהַסּוֹחֵר הַזָּר חָצָה אֶת הַנָּהָר בְּשָׁלוֹם." מחזק את המסר של הסיפור?

5. קומיקס — אירועים ממשיים מן הסיפור

סיפור 58 • רבי פנחס בן יאיר • גינאי הנהר — פדיון שבויים

ציירו כל אירוע והוסיפו מתחתיו משפט מתאים.

1. יְלָדִים, עִצְמוּ אֶת הָעֵינַיִם לָרֶגַע וְנַסּוּ לְדַמְיֵן מָקוֹם…

2. הַדֶּרֶךְ לְאוֹתוֹ כֶּלֶא מֵרֵחַק הָיְתָה רְצוּפָה קְשָׁיִים, אַךְ…

3. אֲבָל גַּם אֲנִי הוֹלֵךְ לַעֲשׂוֹת רְצוֹן קוֹנִי – כִּי ה׳ צִוָּה עָלַי…

4. אֲבָל בְּדִיּוּק אָז, הוּא שָׁמַע קוֹל אֲנָחָה מֵאָחוֹר.

סיפור 58 • רבי פנחס בן יאיר • גינאי הנהר — פדיון שבויים

5. וְהַמַּיִם הִמְשִׁיכוּ לַעֲמֹד כַּחוֹמָה, עַד שֶׁהַיְּהוּדִי הַפָּשׁוּט...

6. שְׁלֹמֹה רַבֵּנוּ נִקְרָע הַיָּם פַּעַם אַחַת, וּלְרַבִּי...

6. כתיבה ויצירה בעקבות הסיפור

☐ **יומן:** כתבו מנקודת מבטו של מי שראה את האירוע "הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, שֶׁמַּשְׁגִּיחַ עַל הַכֹּל, נָתַן בְּרֶגַע זֶה קוֹל לְשַׂר הַמְּמֻנֶּה עַל הַנָּהָר בַּשָּׁמַיִם.".

☐ **מכתב:** כתבו לרבי פנחס בן יאיר בעקבות "הָאִישׁ הַזֶּה לֹא הָלַךְ לַעֲשׂוֹת פִּדְיוֹן שְׁבוּיִים אוֹ דָּבָר גָּדוֹל שֶׁכָּזֶה.".

☐ **דו־שיח:** חברו שיחה שהייתה יכולה להתרחש רגע לפני "זֶה אַפִלּוּ לֹא הָיָה אִישׁ יְהוּדִי, אֶלָּא סוֹחֵר עָכְרִי עֲרָבִי (טַיְיעָא) שֶׁהִתְלַוָּה לְרַבִּי פִּינְחָס בַּדֶּרֶךְ…".

☐ **דיווח:** כתבו ידיעה קצרה שכותרתה "גינאי הנהר — פדיון שבויים".

המחזה

רגע מן הסיפור	הדמויות	מה יאמרו או יעשו?
אָדָם רָגִיל הָיָה אָמַר: "רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, רָצִיתִי לְקַיֵּם מִצְוָה, אֲבָל הַטֶּבַע עָצַר…		
רַבִּי פִּינְחָס רָאָה אֶת הַדְּאָגָה בְּעֵינָיו שֶׁל הַיְּהוּדִי.		

7. חיבור לחיים מתוך המעשה

א. מה אפשר ללמוד מן הדרך שבה רבי פנחס בן יאיר פעל באירוע "רַבִּי פִּינְחָס בֶּן יָאִיר הִתְקַדֵּם לְתוֹךְ הַנָּהָר בְּלֵב בּוֹטֵחַ."?

ב. תארו מצב מחיי הכיתה שבו אפשר ליישם את המסר של "גינאי הנהר — פדיון שבויים".

ג. איזו פעולה מעשית תעשו השבוע בעקבות הסיפור?

מרבי פנחס בן יאיר ומן המעשה "גינאי הנהר — פדיון שבויים" למדתי

ש_____.

מחוון למורה — 100 נקודות

ידיעת פרטי הסיפור	סדר וסיבה־תוצאה	ראיות מן הטקסט	הבנת המסר	יצירתיות ויישום
25	20	20	20	15